

DET KONGELIGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Kartverket
Postboks 600
3507 HØNEFOSS

Deres ref

Vår ref

Dato

18/3007-2

21. September 2018

Tildeling av gårdsnummer i nye 4204 Kristiansand

Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser til brev fra Kristiansand kommune 20. juni 2018 på vegne av kommunene Kristiansand, Songdalen og Søgne. Brevet gjelder fastsetting av nye gårdsnummer for den sammenslåtte kommunen 4204 Kristiansand. Brevet er formulert som en klage på Kartverkets avslag 5. juni 2018 på et revidert forslag til nye gårdsnummer for den nye kommunen.

Vi vil med utgangspunkt i denne saken presisere retningslinjene for omnummerering i forbindelse med kommunesammenslåinger. Vi mener noen mindre brudd i gårdsnummerforløpet som kommunene foreslår, bør kunne aksepteres. Vi ber Kartverket på denne bakgrunn ta kontakt med kommunene for å nå fram til et omforent omnummerering.

I utgangspunktet er det kommunen som tildeler matrikkelnummer, herunder gårdsnummer, jf. matrikkellova § 23 første ledd. Ved oppretting av nytt gårdsnummer eller andre større endringer i gårdsnummerseriene, skal det innhentes godkjenning fra Statens kartverk, jf. matrikkelforskriften § 7 fjerde ledd. Slik godkjenning vil alltid måtte innhentes ved kommunesammenslåinger.

Kartverkets godkjenning er i utgangspunktet ikke et vedtak som kan påklages som et enkeltvedtak til departementet. Departementet kan imidlertid gi veiledning, og kan om nødvendig avgjøre med endelig virkning hvordan den nye gårdsnummerserien skal være, jf. matrikkellova § 23 tredje ledd. Departementet kan delegere sin myndighet etter denne bestemmelsen til Kartverket.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Planavdelingen

Saksbehandler
Dag Høggvard
22 24 59 17

Hovedregelen er at nye grunneiendommer skal få samme gårdsnummer som eiendommen blir utskilt fra, og anleggseiendom og jordsameie samme gårdsnummer som tilliggende grunneiendom, jf. matrikkelforskriften § 7 fjerde ledd første og andre punktum.

I departementets veiledning til denne bestemmelsen heter det:

«I utgangspunktet bør den historiske gårdsnummerinndelingen i et område bevares. I utbyggingsområder kan likevel behovet for å la eiendomsgrensene følge bebyggelsen, gå foran hensynet til historisk gårdsnummerinndeling. Det kan f.eks. være hensiktsmessig at veggrunn ikke alltid følger den historiske gårdsnummerinndelingen, bl.a. der det i vegens lengderetning er kort mellom gårdsnummergrensene. Hensynet til matrikkelsystemet tilsier likevel at også veggrunn som hovedregel bør følge gårdsnummerinndelingen. På den annen side kan det ved oppretting av ny enhet, arealoverføring eller sammenslåing være aktuelt å ta hensyn til den opprinnelige gårdsnummerinndelingen på det aktuelle stedet ved tildeling av nytt matrikkelnummer.»

Med «historisk» gårdsnummerinndeling siktes det her primært til inndelingen i gårdsnummer på landet, men også andre områder som ble inndelt etter samme prinsipp ved innføringen av delingsloven og GAB rundt 1980, bl.a. byer og tettsteder som tidligere lå utenfor hovedmatrikkelen. Inndelingsmåten er i dag hovedregelen og representerer den «ordinære» inndelingen i gårdsenheter.

Flere kommuner valgte etter 1980 å registrere offentlig veggrunn og en del andre spesialtilfeller i egne nummerserier, såkalte «konstruerte» gårdsnumre. Etter 2010 har det ikke vært anledning til å opprette nye «konstruerte» gårdsnumre.

Kartverket har etter konsultasjoner med berørte instanser utarbeidet retningslinjer¹ datert 20. november 2015 for omnummerering av matrikkelenheter ved kommunesammenslåing og justering av kommunegrense. Det framgår her at ved sammenslåing av to kommuner beholder «kommunen» med høyest antall matrikkelenheter første gårdsnummerserie fra 1 og oppover, og at den andre begynner på nærmeste hundre-og-en for sin serie. Det heter videre at kommunen må gjennomgå hvilke konstruerte gårdsnummer som finnes og utarbeide en plan for hvordan disse skal innordnes i den ordinære gårdsnummerinndelingen. Kartverket presiserer at om det foreligger særlige grunner kan enheten få annet gårdsnummer enn det historiske ved overføring til «ny» kommune.

Vi mener på generelt grunnlag at Kartverkets retningslinjer er et godt utgangspunkt for omnummerering ved kommunesammenslåinger. De sikrer relativt kompakte nummerserier samtidig som det for det menneskelige øyet fortsatt er en forståelig sammenheng mellom gamle og nye nummer i de «ordinære» seriene.

Vi understreker betydningen av at kommunene gjennomgår hvilke konstruerte gårdsnummer som finnes og vurderer hvordan disse kan innordnes i den ordinære

¹ <https://www.kartverket.no/globalassets/matrikkel/kommunereformen/retningslinje-omnummerering-av-matrikkelenheter2.pdf>

gårdsnummerinndelingen. Særlig gjelder det konstruerte gårdsnummer som bare omfatter ett eller noen få bruksnummer, eller som ikke omfatter et sammenhengende areal. Det bør imidlertid ikke være et absolutt krav om å sanere bruken av denne type gårdsnummer i forbindelse med kommunesammenslåinger og grenseendringer. Konstruerte gårdsnummer som videreføres, bør fortrinnsvis nummereres innenfor de nye nummerseriene som det framgår av Kartverkets retningslinjer. Bruk av egne nummerserier med for eksempel fire og fem siffer, langt utenfor de ordinære nummerseriene, bør ikke benyttes. Det bør imidlertid ikke være et absolutt krav om bruk av fortløpende nummerering. Mindre hopp i nummereringen bør kunne aksepteres.

Ved sammenslåinger får den nye kommunen vanligvis helt nytt kommunenummer. På den måten får alle matrikkelenheter nytt matrikkelnummer. Retningslinjene innebærer at noen eksisterende gårdsnummer «gjenbrukes». For eksempel beholder Kristiansand numrene 1-83 selv om disse tidligere har vært benyttet både i Søgne og Songdalen. Vi viser til at dette er gjort i en rekke tidligere sammenslåinger, og mener det ikke er grunn til å endre dette. Tilsvarende «gjenbruk» vil også kunne forekomme for konstruerte gårdsnumre.

I denne saken kan kommunenes og Kartverkets forslag oppsummeres som følger:

Eksisterende nummer	Kommunenes reviderte forslag	Kartverkets forslag
Gårdsnummer i tidligere 1001 Kristiansand		
1-152	1-152	1-152
200-220, 222-223, 226, 229-234, 236, 238-243, 299	200-220, 222-223, 226, 229-234, 236, 238-243, 299	153-190
500	utgår	
Gårdsnummer i tidligere 1018 Søgne		
1-83	401-483	201-283
200-203, 206-217, 219-221, 300, 302, 304-321	270-273, 276-287, 289-291, 330, 332, 334-351	284-322
500	utgår	
Gårdsnummer i tidligere 1017 Songdalen		
1-117	501-617	401-517
200-204, 207-212, 214-217	250-254, 257-262, 264-267	518-532
300-326	300-326	533-559

Forslagene avviker i hovedsak fra hverandre i måten «konstruerte» gårdsnumre blir behandlet. Til sammen gjelder dette 120 gårdsnumre. Kommunene gir «konstruerte» gårdsnumre tillegg som bevarer eksisterende «hopp» i nummereringen (0 for Kristiansand, 70 og 30 for Søgne og 50 og 0 for Songdalen), mens Kartverket innpasser de fortløpende

sammen med de «ordinære» numrene for hver enkelt tidligere kommune. Kartverkets forslag innebærer ingen sanering av «konstruerte» gårdsnumre.

Kommunenes forslag innebærer at 66 «konstruerte» gårdsnumre kan videreføres uendret, 39 fra Kristiansand og 27 fra Songdalen. Kommunenes forslag innebærer dessuten at «konstruerte» gårdsnumre fortsatt blir «synlige» som egen nummerserie 200-351.

Kartverkets forslag innebærer at den nye kommunen får ny nummerserie 1-559, mens kommunenes forslag medfører en lengre serie 1-617. Vi mener det er en fordel med en så kort serie som mulig.

Etter vår vurdering er ikke forskjellen mellom kommunenes og Kartverkets forslag av vesentlig betydning. Vi mener noen mindre brudd i gårdsnummerforløpet som kommunene foreslår, bør kunne aksepteres. Vi legger vekt på at de involverte kommunene er enig seg imellom om løsningen.

Kommunene har i telefon vist til at matrikkelen har lite brukervennlig funksjonalitet ved at det er vanskelig å få fram opplysninger om tidligere benyttede matrikkelnumre for en matrikkelenhet. Dette forsterker behovet for å opprettholde en øyenfallende sammenheng mellom gamle og nye nummerserier.

Vi forstår det slik at kommunene vil omregistrere bruksnummer under gårdsnummer 500 i henholdsvis Kristiansand og Søgne til bruksnummer under passende gårdsnummer i de ordinære gårdsnummerseriene i tråd med prinsippene i matrikkelforskriften § 7 fjerde ledd. De to gårdsnumrene vil derfor utgå som separate gårdsnummer.

Vi anbefaler kommunene å vurdere ytterligere tiltak for om mulig å redusere antall «konstruerte» gårdsnumre. Ett tiltak kunne være å omregistrere 40 bruksnummer som ligger under gårdsnummer 300-326 i Songdalen og 53 bruksnummer som ligger under gårdsnummer 300-321 i Søgne til ett eller to gårdsnummer mellom 200 og 299, eller eventuelt innpasse disse bruksnumrene under de ordinære gårdsnumrene i tråd med prinsippene i matrikkelforskriften § 7 fjerde ledd. På den måten kunne den totale gårdsnummerserien for nye 4204 Kristiansand forkortes til 1-517 ved å velge 300 og 400 som tillegg for de ordinære gårdsnumrene i Søgne og Songdalen. Den totale nummerserien vil på denne måten bli like kompakt som i Kartverkets forslag. Vi har forståelse for at det kan være vanskelig for kommunene å gjennomføre et slikt arbeide så langt ut i sammenslåingsprosess, og fremmer dette derfor bare som et forslag og ikke som et vilkår for å godkjenne opplegget for den nye gårdsnummerinndelingen.

Kommunene har i telefon 20. september 2018 etterlyst svar. Vi beklager den tiden saken har tatt. Departementet har underveis tatt opp enkelte spørsmål med Kartverket.

Vi ber Kartverket av hensyn til det videre arbeidet i kommunene, ta rask kontakt med kommunene om opplegget for omnummereringen.

Med hilsen

Kari Strande (e.f.)
avdelingsdirektør

Dag Høgvard
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi: Kristiansand kommune v/Hanna Sofie Nystad